

NOTAT

Saken gjelder: Kommunens mulige erstatningsansvar som plan- og bygningsmyndighet ved godkjenning av privat reguleringsplan som er i strid med føresegn i arealdelen av kommuneplanen.

Generelt

Et av formålene med plan- og bygningsloven er å forebygge risiko for tap av liv, skade på infrastruktur, materielle verdier osv.

Som plan- og bygningsmyndighet og lokal styresmakt har kommunen ansvar for å forebygge skaderisikoen som følger av klimaeffektene, blant annet ved å hindre at arealutvikling og utbygging forekommer i naturrelaterte fareområder på en måte som skaper risiko for skade.

I den forbindelse er kommunen, gjennom plan- og bygningsloven (heretter pbl.) pålagt en plikt til å kartlegg mulig risiko for naturskade både i forbindelse med kommuneplanens arealdel, reguleringsplan og ved behandling av innkomne byggesøknader. Se blant annet pbl. paragraf 4-3 hvor kommunen skal «*påse at risiko- og sårbarhetsanalyse gjennomføres for planområde, eller selv foreta slik analyse*».

Videre plikter kommunen å tilse at planer/tiltak er tilstrekkelig sikre mot «*fare eller vesentlig ulempe som følge av natur- og miljøforhold*» før det gis tillatelse. Dette følger av pbl. paragraf 28-1 som gjelder både ved behandling av reguleringsplaner og den enkelte byggesøknad.

Dersom kommunen ikke håndhever sin lovpålagte oppgave kan det medføre at kommunen blir stilt økonomisk ansvarlig, enten gjennom regresskrav fra forsikringsselskap eller ved at skadelidte stevner kommunen inn for domstolsapparatet.

Utgangspunktet for den rettslige vurderingen av kommunens erstatningsansvar vil være skadeerstatningsloven paragraf 2-1 om at arbeidsgiver svarer for skade som en arbeidstaker volder ved *uaktsomhet* i arbeidet, «*i det hensyn tas til om de krav skadelidte med rimelighet kan stille til virksomheten eller tjeneseten er tilsidesatt.*»

I den forbindelse vil det være sentralt om kommunens saksbehandling har vært forsvarlig eller ikke og om det foreligger årsakssammenheng mellom kommunens eventuelle uaktsomhet og det økonomiske tap som har materialisert seg.

Den konkrete saken

I forbindelse med arbeidet med arealdelen av kommuneplanen 2011 – 2023 er det utarbeidet en

risiko- og sårbarhetsanalyse, blant annet knyttet til sannsynlighet for og konsekvensen av stormflo. Det anbefales avbøtende tiltak som foreslås inntatt i føresegna til arealplanen, noe kommunen har gjort. For det aktuelle området er det i arealplanen satt høydekrav for tiltak/bebyggelse (høyere enn 2,5m over havet), alternativt krav til sikring som vil senke risikoen for skade tilsvarende. Kravene må ses i lys av formålet bak plan- og bygningsloven, nemlig å forebygge risiko for tap av liv og skade på helse, miljø, infrastruktur, materielle verdier med mer, jf. overfor.

I inngitt privat reguleringsplan, ligger den planlagt bygningsmassen lavere enn kommuneplanens høydekrav og det er ikke lagt inn andre sikringstiltak som vil forebygge risikoen tilsvarende.

Mulig ansvar

Spørsmålet som er reist er om kommunen kan komme i ansvar ved å tillate en reguleringsplan som er i strid med de føresegn i arealplanen som skal sikre mot fare eller vesentlig ulempe som følge av natur- og miljøforhold, jf. kommunens sikringsplikt etter pbl. § 28-1, se ovenfor.

Som nevnt vil ansvarsgrunnlaget være det offentliges arbeidsgiveransvar etter skadeerstatningsloven paragraf 2-1, hvor kommunen som arbeidsgiver svarer for «skade som voldes forsettlig eller uaktsomt under arbeidstakers utføring av arbeid for arbeidsgiver.»

I en tvist vil temaet være om Lindås kommune har opptrådt erstatningsbetingende uaktsomt ved å gi tillatelse til reguleringsplanen, eventuelt om det skulle vært satt som vilkår at det måtte utføres nødvendige sikringstiltak. Dette vil bero på om kommunens saksbehandling har vært forsvarlig ut fra forholdene på det aktuelle tidspunkt.

Kommunen har foretatt en risiko- og sårbarhetsanalyse og kartlagt risiko, jf. pbl. paragraf 4-3, herunder den knyttet til stormflo.

Når det først er foretatt en risiko- og sårbarhetsanalyse og kommunen på grunnlag av denne har funnet det nødvendig å stille krav om sikringstiltak mot stormflo i føresegna til arealplanen (2,5 m eller alternativ sikring), må det kunne legges til grunn at kommunen også har vurdert tiltakene som minimumstiltak for at risikoen skal være akseptabel.

Dersom kommunen på tross av dette gir tillatelse til en reguleringsplan som er i strid med kravene i føresegna, vil dette også være i strid med kommunens sikringsplikt etter pbl. paragraf 28-1.

Dersom risikoen da materialiserer seg i skade på verdier, er det sannsynlig at kommunens opptreden/saksbehandling vil bli vurdert som erstatningsbetingende uaktsom og dermed danne grunnlag for ansvar ved et eventuelt krav om erstatning.

Knarvik, 10. februar 2017

Eirik Schütz
kommuneadvokat